

سال‌نمای امنیت ملی
جمهوری اسلامی ایران
تحولات راهبردی ۱۳۹۳
چشم‌انداز ۱۳۹۴

زیر نظر شورای نویسندگان

قاچاق کالا

مقدمه

انگیزه کسب سودهای کلان در کنار اختلاف قیمت قابل توجه کالاها در داخل و خارج، به گسترش پدیده قاچاق و ورود و خروج غیر قانونی کالا و ارز در کشور منجر شده است. این در حالی است که قاچاق کالا و ارز با هدررفت منابع و توزیع ناعادلانه ثروت، آثار منفی گسترده رفاهی و همچنین تبعات منفی اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و... را در کشور به دنبال داشته است. پدیده قاچاق علاوه بر آنکه با فرار مالیاتی درآمدهای دولت را محدود می‌سازد، با کاهش میزان سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های تولیدی به نابودی مشاغل مولد و تعطیلی بنگاه‌های اقتصادی در کشور دامن می‌زند. از این حیث، گسترش پدیده قاچاق با توجه به وضعیت رکود تورمی کشور، تهدیدی جدی برای امنیت، ثبات اقتصادی و دستیابی به رشد و توسعه پایدار در کشور شناخته می‌شود. با توجه به اهمیت این موضوع، مطالعه پیش‌رو به بررسی وضعیت پدیده قاچاق در کشور می‌پردازد. به این منظور، در ابتدا تبعات منفی قاچاق در عملکرد اقتصادی کشور مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. سپس، وضعیت کشفیات قاچاق کالا و پرونده‌های متشکله قاچاق طی نه‌ماهه ۱۳۹۳ با مدت مشابه سال قبل بررسی و مقایسه می‌شود. در انتها نیز چشم‌اندازی از وضعیت قاچاق در کشور در سال ۱۳۹۴ ارائه می‌شود.

تبعات قاچاق در عملکرد اقتصادی کشور

ورود و خروج غیر قانونی کالا و ارز، به دلیل سودجویی مضاعف و همچنین رهایی از تعدد مراحل اداری و زمانی گمرک، تأخیرهای طولانی در تشریفات گمرکی و... این انگیزه را در افراد سودجو به وجود می‌آورد که به منظور کاهش هزینه‌ها و کسب سودهای کلان به راه‌های غیر قانونی در قالب قاچاق کالا و ارز مبادرت ورزند. در این میان، نبود فرصت‌های شغلی مناسب به خصوص

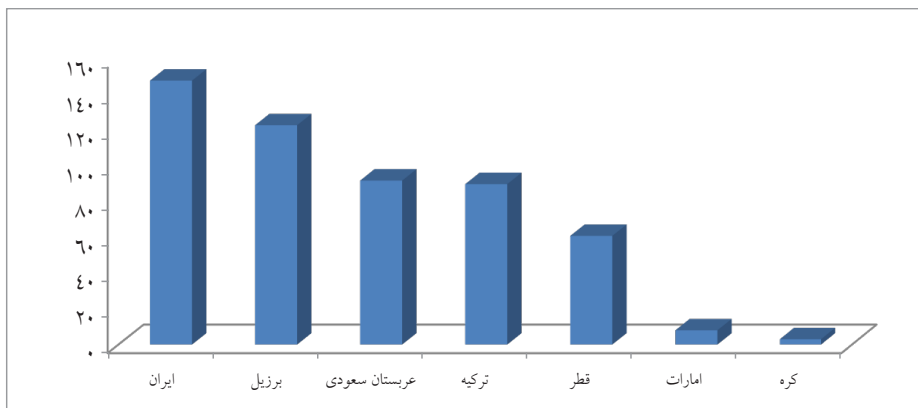

در مناطق مرزی به گسترش پدیده قاچاق کالا در کشور دامن زده تا حدی که مرزنشینان در سطح خرد به منظور کسب درآمد و تأمین نیازهای اولیه زندگی خود به سوی پدیده قاچاق متمایل می‌شوند. هرچند به دلایل اقتصادی و اجتماعی، این افراد جهت امرار معاش و گذران زندگی ناچار به راه‌های کسب درآمد غیر قانونی مانند قاچاق هستند، اما باید این نکته را نیز در نظر داشت که حاشیه سود بالای قاچاق کالا به آنان تعلق نگرفته و در حقیقت، این افراد در راستای منافع قاچاق‌چیان اصلی به انباشت روزافزون منافع کلان آنان کمک می‌کنند.

شکل‌گیری پدیده قاچاق، علاوه بر توسعه نامتوازن مناطق مختلف، وابسته به عوامل دیگری است که در این بین موقعیت ژئوپولیتیکی مرزهای کشور، تمایل مصرف‌کالاهای خارجی، پایین‌بودن ریسک قاچاق و... از مهم‌ترین دلایلی به شمار می‌روند که قاچاق کالا در کشور را تشدید می‌سازند. از این رو، ممانعت از ورود و خروج غیر قانونی کالا و ارز به دلیل آثار و پیامدهای منفی اقتصادی، سیاسی و اجتماعی، یکی از مهم‌ترین اهداف و دغدغه‌های مسئولین کشور به شمار می‌آید.

همان‌طور که اشاره شد، نیاز کمتر به اسناد برای مبادله کالاها و پایانه‌های حمل‌ونقل قوی‌تر کشور، به سهولت و آسان‌تر شدن صادرات و واردات می‌انجامد که این موضوع کاهش پدیده شوم قاچاق کالا و ارز کشور را در پی خواهد داشت. در این میان، گزارش منتشرشده بانک جهانی، شاخص سهولت کسب‌وکار در میان ۱۸۹ کشور در سال ۲۰۱۵ میلادی را مورد بررسی و مطالعه قرار داده است. در این گزارش، شاخص سهولت تجارت برون‌مرزی به عنوان یکی از زیرشاخص‌های تعیین جایگاه سهولت کسب‌وکار تعریف می‌شود. در نمودار (۱)، زیرشاخص سهولت تجارت برون‌مرزی ایران در مقایسه با کشورهای منتخب نشان داده شده است.

نمودار (۱): مقایسه شاخص سهولت تجارت برون‌مرزی ایران در مقایسه با کشورهای منتخب

شکل‌گیری پدیده قاچاق، علاوه بر توسعه نامتوازن مناطق مختلف، وابسته به عوامل دیگری است که در این بین موقعیت ژئوپولیتیکی مرزهای کشور، تمایل مصرف‌کالاهای خارجی، پایین‌بودن ریسک قاچاق و... از مهم‌ترین دلایل به شمار می‌روند

همان طور که در نمودار (۱) مشاهده می شود، جایگاه ۱۴۸ این زیرشاخص بیانگر تأخیرهای طولانی، تشریفات گمرکی و وضعیت نامناسب سهولت تجارت خارجی ایران نسبت به سایر کشورهاست که این موضوع انگیزه ورود کالاهای قاچاق در کشور را تشدید کرده است. از سوی دیگر، پایین بودن ریسک قاچاق کالا در کشور، یکی دیگر از عواملی است که به قاچاق کالا در کشور دامن زده، به طوری که مطابق اظهار نظر برخی از کارشناسان، احتمال موفقیت قاچاق در کشور، ۹۰ تا ۹۵ درصد تخمین زده می شود.

پدیده قاچاق، علاوه بر آنکه با فرار مالیاتی درآمدهای دولت را محدود می سازد، هدررفت منابع، ضربه زدن به تولید ملی، کاهش فرصت های شغلی و... را نیز به دنبال خواهد داشت. برای مثال، پرداخت یارانه به تفاوت قیمت و ارزان شدن برخی کالاها مانند سوخت و فرآورده های نفتی نسبت به قیمت تمام شده آنها در سایر کشورها می انجامد که این موضوع انگیزه دیگری است که به سودده تر بودن پدیده قاچاق در کشور منجر شده است. همچنین، به دلیل کسب سود بالاتر، افراد جامعه انگیزه بیشتری به انجام قاچاق می یابند و به تدریج در بلندمدت، روحیه به دست آوردن منافع بیشتر از فعالیت قاچاق جایگزین تولید و مشاغل مولد در کشور می شود؛ تا حدی که قاچاق کالا سالانه تهدیدی جدی برای دو میلیون و پانصد هزار فرصت شغلی به شمار می آید. همچنین، با توجه به وضعیت رکود تورمی، گسترش پدیده قاچاق به عدم توان رقابت کالاهای داخلی، تشدید رکود و تعطیلی بنگاه های تولیدی در کشور دامن می زند. از این حیث، پدیده قاچاق به عنوان تهدیدی جدی برای دستیابی به رشد و توسعه پایدار اقتصادی در کشور قلمداد شده که این موضوع، علاوه بر آثار و تبعات منفی اجتماعی، با کاهش میزان سرمایه گذاری در فعالیت های تولیدی و مولد، منجر به رکود، کاهش تولید داخلی و کاهش امنیت و ثبات اقتصادی کشور می شود.

وضعیت قاچاق در کشور

یکی از اصلی ترین موانع آسیب شناسی پدیده قاچاق در کشور، محدودیت های دسترسی به آمار و اطلاعات در این زمینه است. با توجه به اهمیت و نقش کالاها در اقتصاد، کشفیات قاچاق به ۲ گروه اصلی تقسیم شده است. کالاهای هدف از قبیل سوخت و فرآورده های نفتی، البسه، دارو، گوشی تلفن همراه، کود شیمیایی و... است که ۴۰/۸ درصد از کل کشفیات قاچاق کالا را به خود اختصاص داده و گروه دوم، یعنی سایر کالاها نیز ۵۹/۲ درصد از کشفیات قاچاق کالا را شامل

پایین بودن ریسک
قاچاق کالا در کشور،
از عواملی است که به
قاچاق کالا در کشور
دامن زده، به طوری که
مطابق اظهار نظر برخی
از کارشناسان، احتمال
موفقیت قاچاق در
کشور، ۹۰ تا ۹۵ درصد
تخمین زده می شود

شده‌اند. در جدول (۱)، ارزش کشفیات قاچاق به تفکیک کالاهای هدف و سایر کالاهای طی نه‌ماهه ۱۳۹۲-۱۳۹۳ آورده شده است.

جدول (۱): ارزش کشفیات قاچاق به تفکیک کالاهای هدف و سایر کالاهای طی نه‌ماهه ۹۲-۱۳۹۳

درصد تغییرات در ارزش	۱۳۹۲		۱۳۹۳		
	سه‌م	ارزش (میلیارد ریال)	سه‌م	ارزش (میلیارد ریال)	
۸۹/۸	۴۸/۸	۲۷۵۳	۴۰/۸	۵۲۲۷/۰۶	کالای هدف
۱۶۲/۱	۵۱/۲	۲۸۹۱	۵۹/۲	۷۵۷۹/۸۰	سایر کالاهای
۱۲۶/۸	۱۰۰	۵۶۴۵	۱۰۰	۱۲۸۰۶/۸۶	جمع کل

مأخذ: اداره کل آمار و اطلاعات ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز.

با توجه به آمار منتشر شده طی نه‌ماهه سال ۱۳۹۳، ارزش ریالی کشفیات قاچاق در حدود ۱۲۸۰۷ میلیارد ریال گزارش شده است. به عبارت دیگر ارزش پرونده‌های قاچاق در نه‌ماهه سال ۱۳۹۳ نسبت به زمان مشابه سال قبل رشد بیش از ۱۲۶ درصدی داشته است. البته این استدلال مشروط به این موضوع است که کالاهای مکشوفه سهم ثابتی از قاچاق کل را داشته باشد. در حالی که این افزایش در میزان کشفیات قاچاق ممکن است در ارتباط با بهبود عملکرد ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و سایر نهادهای ذی‌ربط باشد. به هر حال نگاهی به ارزش پرونده‌ها طی نه‌ماهه سال ۱۳۹۳ نسبت به نه‌ماهه سال ۱۳۹۲ گویای افزایش چشمگیر ارزش پرونده‌های متشکله و وضعیت نگران‌کننده قاچاق در کشور است و نمی‌توان تبعات منفی افزایش قاچاق را نادیده گرفت؛ به همین دلیل اتخاذ سیاست‌گذاری‌های مناسب به‌منظور کاهش قاچاق در کشور ضرورتی دوجندان می‌یابد. در این میان به‌منظور آن که دیدی روشن‌تر از وضعیت قاچاق کالاهای هدف ارائه شود، در جدول شماره ۲ آمار کشفیات قاچاق کالاهای هدف در گمرک به تفکیک آورده شده است.

جدول (۲): کشفیات قاجاق کالاهای هدف گمرک پنج ماهه سال ۱۳۹۳-۹۲

کالاهای هدف	پنج ماهه سال ۱۳۹۳		پنج ماهه سال ۱۳۹۲		درصد تغییرات
	ارزش (میلیارد ریال)	سهم از کل	ارزش (میلیارد ریال)	سهم از کل	
اسباب بازی	۴/۰۴	۰	۷/۵۷	۰/۳	-۹۹/۵
البسه	۷۹/۰۷	۱۳/۶	۲۴۹/۲۸	۹/۲	-۶۸/۳
تجهیزات دریافت از ماهواره	۰/۱۶	۰	۱۲/۰۲	۰/۴	-۹۸/۷
سوخت و فرآورده‌های نفتی	۶۷/۰۹	۱۱/۶	۱۱۳۴/۸۳	۴۱/۹	-۹۴/۱
چای	۲۳/۱	۴	۷/۹۶	۰/۳	۱۹۰/۳
دارو	۵۲/۲	۹	۱۵/۵۴	۰/۶	۲۳۵/۹
سیگار	۲/۷۹	۰/۵	۴/۱۷	۰/۲	-۳۳/۱
طلا و مصنوعات	۱۳/۰۹	۲/۳	۶۱/۱۹	۲/۳	-۷۸/۶
کود شیمیایی	۰	۰	۲/۶۹	۰/۱	-۱۰۰
کیف و کفش	۴۱/۸۷	۷/۲	۱۱/۳۹	۰/۴	۲۶۷/۷
گوشی تلفن همراه	۶۶/۴۱	۱۱/۴	۸۵/۶۶	۳/۲	-۲۲/۵
لوازم آرایشی و بهداشتی	۲/۹۱	۰/۵	۳۱/۶۸	۱/۲	-۹۰/۸
مشروبات الکلی	۰/۱۷	۰	۲۱/۳۱	۰/۸	-۹۹/۲
سایر کالاها	۲۳۱/۷۹	۳۹/۹	۱۰۶۴/۶۸	۳۹/۳	-۷۸/۲
جمع کل کشفیات	۵۸۰/۶۹	۱۰۰	۲۷۰۹/۶۹	۱۰۰	-۷۸/۶

مأخذ: اداره کل آمار و اطلاعات ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز.

نگاهی به آمار دریافتی از گمرک، حکایت از کاهش ۷۸/۶ درصدی میزان ارزش کشفیات قاجاق طی پنج ماهه ۱۳۹۳ نسبت به مدت مشابه سال قبل دارد. در پنج ماهه ۱۳۹۳، در میان کالاهای هدف گمرک، کشفیات قاجاق البسه در رتبه اول، سوخت و فرآورده‌های نفتی در رتبه دوم، گوشی تلفن همراه در رتبه سوم و قاجاق دارو با ارزشی معادل ۵۲/۲ میلیارد ریال در جایگاه

چهارم قرار گرفته‌اند. لازم به توضیح است کشفیات قاچاق دارو در دوره مورد بررسی ۳/۴ برابر شده است. همچنین در مورد ارزش کشفیات قاچاق سوخت و فرآورده‌های نفتی نیز باید گفت در پنج ماهه سال ۱۳۹۳، با کاهش ۹۴/۱ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل مواجه بوده‌ایم. به نظر می‌رسد علاوه بر چگونگی عملکرد سازمان‌های کاشف، کاهش اختلاف قیمت داخل و خارج، عامل مؤثر در کاهش انگیزه قاچاق سوخت و فرآورده‌های نفتی بوده است. در ادامه، مطالعه پیش رو کشفیات کالاهای قاچاقی که در ناجا، وزارت بهداشت و سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان مشترک بوده‌اند، در جدول ذیل به تفکیک آورده شده است.

ارزش پرونده‌های
قاچاق در نه ماهه سال
۱۳۹۳ نسبت به زمان
مشابه سال قبل رشد
بیش از ۱۲۶ درصدی
داشته است

جدول (۳): کشفیات قاچاق کالاهای منتخب در نه ماهه ۱۳۹۳ (میلیارد ریال)

ناجا ^۱		وزارت بهداشت		سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان		کل کشفیات	
کالا	واحد	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش
فرآورده‌های نفتی	لیتر	۶۲۶۱۷۰۵۲	۵۱۶/۶۳	-	-	۲۳۹۲۷۶۹	۱۹/۷۴
دارو	قلم	۸۰۱۳۰۷۴۰	۱۵۶۷/۱۱	۲۱/۰۱	۹۳۲۶۳۷	۱۲۰۸۰۸	۲
لوازم آرایشی و بهداشتی	قلم	۱۰۷۱۰۱۴۱	۵۵۸/۸۳	۱۰/۲۸	۱۶۴۵۲۴	۱۶۷۸۲۰	۷/۰۳
سیگار	نخ	۲۷۷۸۵۷۶۶۹	۱۱/۴۴	-	-	۱۱۰۷۹۶۷۳۴	۴۵/۶۲
مواد خوراکی	کیلوگرم	۱۳۲۸۱۵۸۸	۹۰۵/۲۵	۱۱۱۶۰۶	۷/۴۲	۱۱۸۲۰۹	۸/۳
کود شیمیایی	کیلوگرم	۱۲۳۲۰۰۴	۲۰۷/۱۱	-	-	۱۷۶۹۲	۳/۱۲
پارچه	طلقه	۱۸۶۳۷۵۷	۹۷۰/۰۱	-	-	۱۹۸۵۲	۱۰/۳۳
تجهیزات رایانه‌ای	دستگاه	۱۷۷۰۰۳	۷۱/۳۹	-	-	۲۰۳۷	۰/۸۲

مأخذ: اداره کل آمار و اطلاعات ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز.^۱

۱. به دلیل آنکه آمار دریافتی از ناجا به صورت ارزش ریالی موجود نبوده، این آمار با استفاده از اطلاعات وزارت بهداشت و سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان برآورد شده است.

با نگاهی به ارزش کل کشفیات قاچاق این سه سازمان درمی یابیم که طی نهم ماهه ۱۳۹۳، قاچاق دارو بیشترین میزان را در میان ارزش کل کشفیات به خود اختصاص داده؛ به طوری که در نهم ماهه سال جاری بیشتر از ۸۱ میلیون قلم دارو با ارزشی معادل ۱۵۹۰ میلیارد ریال کشف شده است. همچنین (میلیارد ریال) در مدت مورد بررسی (میلیارد ریال) ۱۳/۵ هزار تن مواد خوراکی به ارزش ۹۲۰ میلیارد ریال، بعد از دارو و پارچه، بیشترین مقدار کل کشفیات قاچاق در این سه سازمان را به خود اختصاص داده است. این در حالی است که این میزان از کشفیات قاچاق کالا به طور کلی تنها گویای سهم اندکی از واقعیت قاچاق در کشور است. در حقیقت، آمار واقعی کل قاچاق کشور بسیار نگران کننده بوده و در حدود بیش از ۹۰ درصد آمار کشفیات قاچاق برآورد می شود تا آنجا که برخی آمارها حکایت از ۲۵ میلیارد دلار قاچاق سالانه کالا به کشور دارد. در این میان محدودیت دسترسی به آمار و اطلاعات، از جمله دیگر عواملی است که وضعیت قاچاق در کشور را با ابهام مواجه کرده است. در این میان باید گفت تعداد پرونده های متشکله قاچاق تنها گوشه ای از قاچاق کالای کشور را نشان داده و صرفاً تعداد موارد کشف شده را شامل می شود. در جدول (۴)، آمار پرونده های متشکله قاچاق طی نهم ماهه ۱۳۹۳ به تفکیک سازمان های کاشف آورده شده است.

جدول (۴): آمار پرونده های متشکله قاچاق طی نهم ماهه ۱۳۹۳

سازمان کاشف	تعداد	سهم تعداد	ارزش (میلیارد ریال)	سهم ارزش
ناجا	۶۹۵۵۰	۸۰/۳	۱۱۸۰۲/۷۲	۹۲/۲
حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان	۱۳۰۴۹	۱۵/۱	۱۳۸/۹۶	۱/۱
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	-	-	۴۰/۲۱	۰/۳
گمرک (پنج ماهه اول)	۴۰۳۰	۴/۷	۸۲۴/۹۷	۶/۴
جمع کل	۸۶۶۲۹	۱۰۰	۱۲۸۰۶/۸۶	۱۰۰

پیشرفت در مذاکرات هسته ای و کاهش آثار منفی اعمال تحریم های بین المللی می تواند با کاهش تفاوت قیمت کالاهای داخلی و خارجی، منافع و انگیزه قاچاق چیان را کاهش دهد

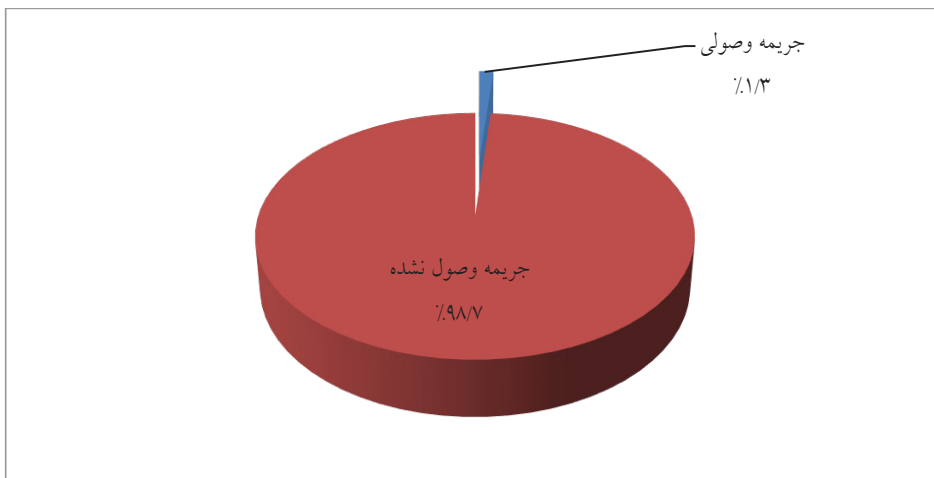
مأخذ: اداره کل آمار و اطلاعات ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز.

همان‌طور که در جدول فوق مشاهده می‌شود، تعداد کل پرونده‌های متشکله قاچاق در نه‌ماه سال جاری ۸۶۶۲۹ فقره بوده است. این در حالی است که به نظر می‌رسد پایین بودن نسبت جریمه تعیین شده به ارزش پرونده‌های متشکله قاچاق به کاهش ریسک قاچاق منجر شده که این موضوع تقویت انگیزه قاچاق برای افراد سودجو در کشور را به دنبال داشته است. اهمیت این موضوع از این حیث دوچندان است که به طور مثال میزان جریمه تعیین شده پرونده‌های متشکله قاچاق در گمرک مرکز، طی پنج‌ماهه سال ۱۳۹۳ معادل ۱۵۶۲/۴ میلیارد ریال بوده که از این میزان، تنها حدود ۲۰/۹ میلیارد ریال وصول شده است. نمودار (۱)، نسبت جریمه وصولی و جریمه وصول نشده به جریمه تعیین شده را به تفکیک نشان می‌دهد.

نمودار (۲): نسبت جریمه وصولی و جریمه وصول نشده به جریمه تعیین شده

در گمرک مرکز طی ۵ ماهه ۱۳۹۳

مأخذ: اداره کل آمار و اطلاعات ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز.

همان‌طور که در نمودار فوق مشاهده می‌شود، درصد جریمه وصولی به جریمه تعیین شده پرونده‌های قاچاق تنها به میزان ۱/۳ درصد طی ۵ ماهه ۱۳۹۳ بوده که این میزان طی ۵ ماهه سال گذشته ۱/۲ درصد بوده است. به همین دلیل می‌توان گفت پایین بودن نسبت جریمه وصولی پرونده‌های متشکله قاچاق و همین‌طور طولانی شدن مدت زمان بررسی پرونده‌های قاچاق

از جمله عواملی هستند که متأسفانه به کاهش ریسک قاچاق و تقویت انگیزه قاچاقچیان در کشور دامن زده‌اند.

چشم‌انداز ۱۳۹۴

شکل‌گیری و گسترش پدیده قاچاق با توجه به تبعات منفی گسترده آن، تهدیدی جدی برای امنیت اقتصادی کشور به شمار می‌آید. همان‌طور که اشاره شد، ارزش کشفیات قاچاق طی نه‌ماهه سال ۱۳۹۳ در حدود ۱۲۸۰۷ میلیارد ریال بوده که این میزان نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۲، بیش از ۱۲۶ درصد افزایش یافته است. این در حالی است که به طور مثال، درصد جرمه وصولی به جرمه تعیین‌شده پرونده‌های متشکله قاچاق در گمرک مرکز تنها به میزان ۱/۳ درصد طی ۵ ماهه ۱۳۹۳ بوده است.

پیشرفت در مذاکرات هسته‌ای و کاهش آثار منفی اعمال تحریم‌های بین‌المللی می‌تواند با کاهش تفاوت قیمت کالاهای داخلی و خارجی، منافع و انگیزه قاچاقچیان را کاهش دهد. به همین دلیل، می‌توان گفت بهبود روند مذاکرات هسته‌ای، موضوعی است که زمینه کاهش قاچاق در کشور را فراهم خواهد آورد. در این میان، باید به این نکته توجه داشت که گسترش پدیده شوم قاچاق، هرچند وابسته به عوامل خارجی است، اما نقش مؤثر و کلیدی سیاست‌گذاری‌های اقتصادی در داخل کشور نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. برای مثال، اجرای طرح هدفمندی یارانه‌ها که در ابتدای راه با هدف افزایش و واقعی‌تر نمودن قیمت‌های حامل‌های انرژی و کاهش انگیزه قاچاق همراه بود، متأسفانه به دلیل عدم ثبات نسبی و افزایش نرخ ارز، گسترش حجم قاچاق در کشور را به دنبال داشته است. به عبارت دیگر، می‌توان گفت افزایش نرخ ارز به افزایش قابل توجه صرفه اقتصادی قاچاق سوخت و انواع فرآورده‌های نفتی، کود شیمیایی و... برای قاچاقچیان منجر شده، به طوری که عملکرد و اهداف این سیاست را تحت تأثیر قرار داده است.

در لایحه بودجه ۱۳۹۴ دولت، شاهد کاهش حمایت از بخش تولید از محل درآمدهای ناشی از اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها هستیم که این موضوع با تضعیف بخش تولید و عدم توان رقابت‌پذیری، به لطمه به بخش تولید و افزایش انگیزه قاچاق منجر خواهد شد. هرچند به دلیل کاهش صادرات نفتی، افزایش نرخ ارز در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴، درآمد دولت را در کوتاه‌مدت افزایش می‌دهد، اما به نظر می‌رسد این موضوع به محدودشدن توان تولید، تشدید تورم و کسری بودجه دولت منجر خواهد شد. به عبارت دیگر، می‌توان افزایش نرخ ارز در این لایحه را مانع تحقق اهداف طرح هدفمندی یارانه‌ها و افزایش بیشتر قاچاق

در کشور دانست. از سوی دیگر، چون پدیده قاچاق وابسته به مجموعه‌ای از عوامل داخلی و خارجی است، شناخت عواملی که به گسترش ارزش کشفیات قاچاق طی نه‌ماهه سال ۱۳۹۳ منجر شده، بیش از پیش اهمیت می‌یابد. البته، باید این نکته را نیز در نظر داشت که با توجه به منافع کلان قاچاق برای افراد سودجو نمی‌توان به سرعت و در مدت یک سال به کاهش چشمگیر پدیده قاچاق در کشور امیدوار بود. از این رو، عدم هماهنگی در اتخاذ سیاست‌های اقتصادی و عدم تأمین ثبات اقتصادی موضوعی است که می‌تواند به گسترش قاچاق در کشور منتهی شود. این در حالی است که گسترش پدیده شوم قاچاق با هدررفت منابع، ضربه‌زدن به تولید ملی، کاهش فرصت‌های شغلی و... تهدیدی جدی برای تحقق توسعه پایدار و امنیت ملی کشور به شمار می‌آید.